

Ivo Mijo Andrić

LIBAR KRATKE MUDROSLOVNE MISLI

Zbornik „101 HRVATINAC“, Udruga hrvatskih aforista i humorista, Zagreb, 2024.

Udruga hrvatskih aforista i humorista nastavila je tradiciju objavljivanja godišnjih zbornika svojih članova. Sedmi zbornik pod simboličnim naslovom „101 Hrvatinac“ okupio je 114 aforista i aforistica iz svih dijelova Hrvatske i svijeta. Među njima je nekoliko autora i autorica koji nisu njezini članovi, ali su vrlo ozbiljni kandidati za stjecanje tog povlaštenog nacionalnog aforističkog statusa.

Glavni urednik Miroslav Vukmanić, koji ima velike zasluge za popularizaciju aforizma u Hrvatskoj i izvan nje, potrudio se da okupi pod krov jedne knjige gotovo sve one koji pišu kratke misli i aforizme, kao i one koji su to odlučili činiti u vremenu koje je pred nama. To se posebno odnosi na desetak mladih spisatelja i isto toliko žena spisateljica. Na taj način poboljšana je starosna i spolna struktura članstva udruge, što je u skladu sa zvaničnom hrvatskom državnom politikom i preporukama udruge feminističkog pokreta. Za svaku je to pohvalu u demokratskom društvu koje se do pola bori za mir u svijetu, a od pola stoji uz one koji podržavaju i pomažu rat. Razumljiva je takva društvena orijentacija i matematička formula, jer pola i pola uvijek su u zbroju davali cijelo, tako da smo u aforistici kao i u politici, nogometu, rukometu i vaterpolu ostali među najboljima na svijetu.

No šalu na stranu, a humor u prvi plan - zbornik je pogodio u sridu, što bi rekli sinjski alkari i predsjednik države koji je porijeklom iz tog kraja, a koji im svake godine uruči prigodne darove za kopljarska postignuća ostvarena u centru tog simpatičnog cetinsko-krajinjskog grada. Iz Sinja i njegove bliže i dalje okolice do najlipšega grada na svitu, u zbornik je uvršteno više razbibrigom dobro potkovanih kopljonoša aforizma i mudroslovne misli, tako da je i vuk sit, a i ovce su jamačno na broju. I u stroju, dometnuo bi bivši ministar obrane koji je, također, iz tog borbenog kraja.

Zbornik Udruge hrvatskih aforista i humorista bogato je štivo koje će dobro doći svima ako ga uspiju pribaviti putem članova koji uredno izmiruju godišnju članarinu udruzi, ili preko Nacionalne i sveučilišne knjižnice, te gradskih knjižnica u većim hrvatskom gradovima. Ostali zainteresirani čitači mogu se samo nadati da će poneki primjerak dopasti i

njihovih šaka, bilo kao poklon, bilo kao nagrada za naknadu od dvadesetak, inflaciji sve više sklonih europskih eura. Živi bili pa dobili knjigu za te novce ili kao rođendanski dar kad već nadležno ministarstvo kulture za njezinu objavu nije dalo nikakvu potporu..

Izbornu dobro orijentirani urednik Miro Vukmanić pobrinuo se da između prednje i zadnje korice zbornika uvrsti po dvadesetak i nešto više kratkih misli i aforizama, uz obavezne slike u boji i kratke biografije svakog zastupljenog autora i autorice. Među bolje informiranim poznavateljima hrvatske aforistike u koje se, ako to nije neskromno kazati ubraja i pisac ovoga prikaza, primjetno je da su u zborniku izostavljena imena nekoliko vrsnih aforista koji su nas nedavno napustili prirodnom, božjom, ili svojom voljom. Njihova imena ne navodim jer će se živi među njima lako prepoznati, a pokojnima to više i nije nitno.

Od onih koji su mnogo poznatiji od drugih manje poznatih, spomenut ću samo nekolicinu. To su, prije svih: Josip Balaško, Zoran Bašić, Đuro Bel, Svetislav Biljanović, Drago Bosnić, Ivan Bradvica, Jozo Čizmić, Dragutin Dubravčić, Zlatko Garvanović, Ivan Grahovec, Abdurahman Halilović Ahil, Danko Ivšinović, Dražen Jergović, Tonka Lovrić, Marinko Mijović, Boris Nazansky, Mara Ožić-Bebek, Živko Prodanović, Zlatko Tomić, Mladen Vuković, Darko Žigrović i dr. Bolje upućeni primijetiti će da tu nema imena doajena hrvatske satirične aforistike Jandre Drmića koji je, iz njemu poznatih razloga, uzeo kraću, a more bit i dužu stanku, oliti pauzu od aktivnog sudjelovanja u radu udruge čiji je jedan od osnivača. Nema tu još nekih ranije zastupljenih poznatih starih uhahovaca, koji su, sudeći po svemu, zaboravili dostaviti svoje novije mudroslovne umotvorine, što je svakako umanjilo duhovitu specifičnu težinu ovog, inače, vrijednog i podosta teškog knjižnog zborničkog proizvoda. Među upućenijima može se lako primijetiti da u krugu odabranih nema ni imena prvoga po abecedi autor prikaza, koje je izostavljeno iz razloga elementarne pristojnosti.

Umjesto nedostajućih imena starijih iskusnih članova na stranice zbornika uvršteni(e) su mladi, novoprimitljeni i potencijalni budući poznati aforisti i aforistice: Iris Babić, Davor Bobanac, Grozdana Drašković, Ana Jakopanec, Vilma Knežević, Mario Kovač, Faruk Krkalić, Nena Lončar, Suzana Marić, Siniša Matasović, Marija Miklaušić, Nedjeljko Nedić, Tea Pavlović, Sofija Sitar, Mirjana Smažil Kočan, Denis Vidović, Stjepan Volarić, Bruno Vučković, Patrik Weiss... Molim sve one čija imena nisam spomenuo da se ne ljute, jer bi cjelovit popis zauzeo puno mjesta i učinio prikaz predugačkim za ovu vrstu informativnog književnoga štiva.

Prikaz zbornika bio bi ozbiljno manjkav ako se na kraju ne bi citirali i poneki, svake čitalačke pažnje vrijedni aforizmi i druge kratke umotvorne misli. Zato u završnom dijelu prepisujem neke od njih sa imenima autora iz čijih su moždanih vijuga proistekli. Radi preglednosti zapisujem ih abecednim redom njihovih izmislilaca i bilježnika: „Tišina je vidikovac naših misli.“ (Iris Babić); „Bolje ići polako do cilja, nego brzo bez cilja.“ (Đurđica Bačurin Grguranić); „Igra na sreću je igra – sa srećom.“ (Slavica Bakšaj); „Mekan je da bi bio nečiji kamen spoticanja.“ (Josip Balaško); „Imam urednu ženu. Počisti mi i račun.“ (Ivan Bašić); „Političari imaju moć, a žene noć.“ (Đuro Bel); „Rad oplemenjuje ako je dobro plaćen.“ (Svetislav Biljanović); „Najprije odu oni čije vrijeme tek dolazi.“ (Drago Bosnić); „Što je čovjek bliži sebi, dalje je od drugih.“ (Senka Bradarić); „Čovjeku bez ukusa ništa se ne sviđa.“ (Ivan Bradvica); „Aforisti su romanopisci bez kondicije.“ (Jozo Čizmić); „Kad se samoća udomači, zajedništvo postaje teret.“ (Grozdana Drašković); „Strastvenog pušača cigareta ostavlja bez daha.“ (Zlatko Garvanović); „Što su ti ljudi dalji, bolje ih vidiš.“ (Jadranka Göttlicher); „Svaki čovjek može izgubiti u parnici, osim odvjetnika.“ (Ivan Grahovec); „Učiteljica života prva je napustila prosvjetu.“ (Abdurahman Halilović – Ahil); „Praznoglavi nemaju straha od utapanja.“ (Sakiba Harčević); „Veslači veslaju. Preveslani sisaju.“ (Danko Ivšinović); „Unatoč debljini, nemamo potrebnu širinu.“ (Dražen Jergović); „Neuračunljivo najskuplje plaćamo.“ (Ivan Katić); „Dvolični ljudi nikad nisu sami.“ (Mario Kovač); „Osiromašeni smo i bez urana.“ (Marija Miklaušić); „Krupna riba teško se čisti.“ (Boris Nazansky); „Utopio se u mnoštvu. Jer nije znao plivati.“ (Živko Prodanović); „Knjiga je najbolji prijatelj. Ako nije knjiga mrtvih.“ (Milan Rupčić); „Brak na prvu nerijetko završi drugom.“ (Jagoda Sablić); „Šuplje osobe pune su sebe.“ (Sofija Sitar); „Mir se mora sklopiti. Rat se može sklepati.“ (Zlatko Tomić); „Mozak na paši sanja državne jaslje.“ (Frano Vukoja); „Većina ljudi progleda tek kad dođe u slijepu ulicu.“ (Aljoša Vuković); „Aforizam je sjemenka koja se ne prima u svakoj glavi.“ (Mladen Vuković); „Pobjegao je glavom bez obraza.“ (Darko Žigrović).

Pored citiranih, na stranicama zbornika nalazi se još puno vrlo dobrih i odličnih misli i aforizama, ali u ovom osvrtu nema dovoljno prostora za sve njih, pa svima koji bi ih rado pročitali preporučujem da potraže libar „101 Hrvatinac“, te da ga doma na miru pročitaju. Ako u tome ne uspiju, i ovaj kratki prikaz može biti od pomoći za upoznavanje i razumijevanje aforizama i hrvatske kratke mudroslovne misli. Naravno, i za upoznavanje jednog broja poznatih i manje poznatih hrvatskih aforista i aforistica.

Na dobro vam bilo vedro i veselo čitanje!